

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/216716,Wojciech-Wichert-Albert-Forster-gdanski-namiestnik-Adolfa-Hitlera.html>

27.02.2026, 02:31

Wojciech Wichert: Albert Forster – gdański namiestnik Adolfa Hitlera

5 kwietnia 1948 r. przed Najwyższym Trybunałem Narodowym w Gdańsku rozpoczął się proces Alberta Forstera, gdańskiego gauleitera, czyli szefa okręgu partyjnego NSDAP. Namiestnik Hitlera w Gdańsku został skazany na śmierć, a wyrok wykonano 28 lutego 1952 r. w więzieniu mokotowskim w Warszawie.

[Okupacja niemiecka](#) [Zbrodnie pomorskie](#) [Zbrodnie niemieckie](#)

05.04



1939, Albert Forster przemawiający z mównicy (miejsce nieznane). Fot. z zasobu IPN

Albert Forster, gauleiter gdańskiego NSDAP i namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, był jednym z najbardziej zaufanych ludzi Hitlera. Ponosił odpowiedzialność m.in. za utworzenie obozu koncentracyjnego w Stutthofie i szereg masowych egzekucji przeprowadzonych w lasach piaszczystych.

Wczesne członkostwo w partii stanowiło fundament pod błyskawiczną nazistowską karierę i wpłynęło w dużym stopniu na postawę Forstera, który wkrótce zwrócił uwagę gauleitera Norymbergi Juliusa Streichera, wydawcy zjadliwie antysemitowskiej gazety „Der Stürmer”.

Młodość i początki kariery politycznej

Albert Maria Forster urodził się 26 lipca 1902 r. w Fürth we Frankonii i był najmłodszym wśród

sześciorga rodzeństwa. Jego ojciec był pracownikiem więziennej administracji. Gimnazjum humanistyczne ukończył w 1920 r. z tzw. małą maturą i rozpoczął naukę w zawodzie urzędnika bankowego, niebawem został jednak zwolniony z powodu działalności politycznej. W wieku 21 lat przyłączył się do ruchu narodowosocjalistycznego i został członkiem lokalnej grupy oddziałów szturmowych (SA) w Fürth. W kwietniu 1925 r. wstąpił oficjalnie do NSDAP oraz uczestniczył w tworzeniu SS w tym mieście.

Wczesne członkostwo w partii stanowiło fundament pod błyskawiczną nazistowską karierę i wpłynęło w dużym stopniu na postawę Forstera, który wkrótce zwrócił uwagę gauleitera Norymbergi Juliusa Streichera, wydawcy zjadliwie antysemickiej gazety „Der Stürmer”. To właśnie on zapoznał Forstera z Hitlerem. Przyszły Führer niezwykle cenił Forstera, co przyspieszyło również jego karierę polityczną. Podobała mu się zwłaszcza fanatyczna wręcz lojalność i bezgraniczne uwielbienie, jakim darzył go Forster. W 1928 r. ten faworyt Hitlera awansował już na szefa okręgu NSDAP w Środkowej Frankonii, a w 1930 r., w wieku zaledwie 28 lat wybrano go na deputowanego do Reichstagu. W tymże roku Forster został też mianowany gauleiterem Gdańska, gdzie szybko doprowadził do rozbudowy struktur tamtejszej NSDAP. Pomimo niewątpliwych zdolności organizatorskich, Forster swoim brakiem wykształcenia i średnią inteligencją nie różnił się znacząco od profilu typowego przywódcy hitlerowskiego.

Gauleiter NSDAP w Wolnym Mieście Gdańsku (1933-1939)

Po zdobyciu władzy w Niemczech przez Hitlera w styczniu 1933 r., Forster zintensyfikował politykę zmierzającą do zwycięstwa ruchu nazistowskiego w Wolnym Mieście Gdańsku i włączenia go bezpośrednio do Rzeszy. Wraz z uzyskaniem absolutnej większości w gdańskim Volkstagu w wyborach z 28 maja 1933 r., Forster przystąpił do infiltracji administracji miasta i obsadzania urzędów zaufanymi „starymi towarzyszami walki”. Jego rządy w Gdańsku stanowiły zapowiedź tego, co działo się później w nowym Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie (*Reichsgau Danzig-Westpreußen*) po 1939 r.

[Czytaj artykuł Wojciecha Wicherta *Albert Forster - gdański namiestnik Adolfa Hitlera* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Okupacja niemiecka, Zbrodnia pomorska, Zbrodnie niemieckie

Artykuł